

TORONTÁL

Szerkesztőségi iroda:

Nagybecskerek

Zápolya-utca 1-ső szám.

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

POLITIKAI NAPILAP.

Felkötés szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Nagybecskerek, 1904.

XXXIII. évfolyam. 62. szám.

Előfizetési árak:
Egész évre — — — — 24 kor
Félévre — — — — 12 .
Negyedévre — — — — 6 .
Egy hónapra — — — — 2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Szerda, március 16.

A törvényhozás munkaprogramja.

Nagybecskerek, március 16.

Immár a törvényhozás az 1903. évi újoncjavaslatokat elintézte s ezzel a kibontakozásnak első, gyakorlati lépése megtörtént. A törvényhozásnak most már kötelessége, hogy további produktív munkájának akadályait is mihamar elhárítsa. A munkapályáról elsősorban is eltávolítandó ezen akadályok mindazok a törvényjavaslatok, melyek a törvényen kívüli állapot megszüntetését célozzák ez állapot összes kihatásaiban.

Tisza István gróf miniszterelnök, aki legutóbb a képviselőház előtt egy alaposan átgondolt munkatervet fejtett ki, ehhez a parancsoló szükséghez képest a Ház programját úgy állította össze, hogy ezeket, az ex-lex állapot megszüntetését célzó, avagy tartalmuknál fogva megkésett előterjesztéseket a Ház legelső sorban és pedig még husvét szünideje előtt hozza tető alá.

Négy törvényjavaslatból áll az a munkaprogram, melyet a kormányhöz abszolút várandónak tart még a nagyhét előtt

Első sorban is tárgyalandónak tartja a kormány az 1904. évi újoncozási javaslatokat. E javaslatok sürgős letárgyalása nem katonai érdek. A hadsereg vezetésének elvégre is igen közömbös, hogy az 1904-ik évre kiállítandó, októberben bevonuló újoncokat néhány hónappal előbb vagy utóbb kapja meg. A katonai érdek csak annyi, hogy az újoncok októberben sor alá álljanak.

Ha a miniszterelnök az ez évi kontingens kiállításának tárgyalását első sorba helyezi, úgy ezt a polgárság érdekeinek szolgálatában cselekszi. A polgárságnak és első sorban a hadköteleseknek érdeke az, hogy már jó eleve tisztában legyenek vele, vajjon októberben le kell-e majdan róniok védkötelezettségüket. De e mellett eminens

érdek az is, hogy a sorozás még olyan időben történjék, a mikor általa sürgős me ei munkától dolgoz kezet el nem vonnak.

Még husvét előtt letárgyalandó lesz az 1903-ik évi költségvetési előirányzat. E budgetnek jelentősége megszűnt ugyan az által, hogy az esztendő pénzügyi kezelésének, e kezelés irányelveinek kereteinek megállapítása gyakorlati lehetőségét elveszítette, mindazonáltal az állami számvitel technikai intézése nagyon fontossá teszi, hogy az 1903-ik évi előirányzatot még a márciussal véget érő pótnegyed lejártá előtt elintézzék s így a számvitelre alap teremtsék.

A még letárgyalandó két további javaslat az ex-lex állapot megszüntetésének célját szolgálja. Provizórium mind a kettő, hosszabb diskussziót ilyképpen nem igényel, de mindkettő a tényleges állapot törvényesítése végett sürgető. E két javaslat közül az első a Horvát-Szlavonországgal kötött pénzügyi egyezmény ideiglenes meghosszabbításáról, a másik pedig kereskedelmi viszonyainknak Oroszországgal való ideiglenes szabályozásáról intézkedik.

E szünet előtti programtól lényegre is, jelentőségre is különbözik az a munkaterv, melyet a miniszterelnök a husvét utáni időszakra szán a parlamentnek.

E produktív és az ország legszelebb rétegeinek érdekeit felölelő program első pontja az állami beruházásokról szóló törvényjavaslat, melyet a pénzügyminiszter már a legközelebbi napokban letesz a Ház asztalára, a bizottság pedig még husvét előtt letárgyal

Azután venné elő a Ház a vármegyei tisztviselők, a községi és körjegyzők fizetésrendezéséről, továbbá az anyakönyvi törvény módosításáról szóló törvényjavaslatokat, majd a bizottság által a tárgyalásra már előkészített polgári perrendtartást, vé-

gezetül pedig az 1904-ik évre szóló állami költségvetést, melyet a pénzügyminiszter ex-ponéja kapcsán ugyancsak még husvét előtt letesz a Ház asztalára.

Ezek az integráns részei annak a munkaprogramnak, melyet Tisza István gróf miniszterelnök a Ház hangos approbálása mellett megismertetett. Hűvös atmoszfériában mozgó témák, melyek nem politikai túsákra, hanem produktív, az erőket egybeforrasztó munkára hívják fel a képviselőket. A munkaképessé lett parlament bizonyára megérti és méltányolja ezt a célszerűt.

A törökbecsei hősök emléke.

— Saját tudósítónktól. —

— március 16.

Lelkes, szép és fölemelő ünnepet ült tegnap Törökbecse hazafias közönsége.

A szabadság napján kegyelettel áldozott a szabadságharcban hősi halált halt törökbecsei nemzetőrök emlékezetének, melyet a hazafias áldozatkészség díszes emlékszóborral örökített meg.

Az ünnepen óriási közönség vett részt s Torontál vármegyei képviselőjében Jankó Agoston alispán, a torontál vármegyei magyar közművelődési egyesület képviselőjében pedig Szalay József igazgatósági tag jelent meg.

Az ünnepet március 15-ikének megünneplésével kezdték be. Délelőtt 9 órakor isteni tisztelt volt a t. becsei róm. kath. templomban, amely után a közönség a piacon levő szabadságszoborhoz vonult, ahol a dalárda elénekelt a Himnuszt, majd Bokor Rezső ünnepi beszédet mondott, egyben az ifjuság nevében koszorút tett a szoborra. László Jenő és Schweitzer Gáspár pedig szavalt.

A tulajdonképeni emlékünnap délután folyt le.

A közönség két órakor gyülekezett össze a szabadságszobornál ahol a dalárda énekelt, majd Sáfáry Lajos alkalmi költeményt szavalt s

A „TORONTÁL“ tárcája.

A Katinka száz márkája.

Ma délelőtt egy levelet kaptam. Mondhatom azonban, nem sok örömem volt benne. Nem szeretem az ilyen leveleket, mert elrontják a kedvemet és iszonyú kínos nyomokat hagynak a lelkemben.

A levél különben elég rövid volt. Mindössze is csak ez a pár sor volt benne:

„Ha még nem feledtél volna el engemet egészen, akkor köcsönözz nekem, kérék, száz márkát. Hidd el, hogy nagyon nehezemre esik kérni, de látod, igen rosszul ment dolgom az utóbbi időben, alig kapok kézimunkamegrendelést és már nagyon-nagyon fáradt is vagyok.

A te régi kis

Katinkád.”

Főnt a levél egyik sarkában ott volt még a cím is. Valamelyik külvárosi utca negyedik emeleti padlásszobájában lakott. Az utca nevét még hallomásból is alig ismertem. Nagyon szegényes negyedben lehetett.

— Istenem — gondoltam magamban, — hát ennyire jutott volna szegényke! Hiszen olyan esinos volt és olyan jókedvű. Szegényke! Milyen szerelmes volt belém és én is jó szívvel voltam hozzá mindig. Milyen is az élet: összehoz két embert, hogy aztán ismét eldobálja őket egymás közeléből. Ha visszaemlékezem első találkozásunkra! Valami álarcsobálón láttuk meg egymást legelőször.

Katinka a bátyjával volt főnt . . . Igazi testvérbátyja volt, nem csak amolyan talmi báty, amilyennel a párisi fiatal hölgyek szoktak

büszkélkedni. Katinka általában véve jó családból való volt. Az édesapja a két keze becsületes munkájából tartotta el családját, a nővére valami kishivatainokkal járt jegyben . . . Egyáltalán nem is értem, hogy az a kis jószág miképpen juthatott ennyire. Nem értem . . . Egyébiránt akár értem, akár nem, itt most már nem használ a halogatás, a száz márkát el kell neki küldenem, mert ha kéri, akkor bizonyosan szüksége is van rá.

Nagyon el lehettem merülve a levél olvasásába, mert nálam levő barátom rám szólt: — Micsoda okmány tanulmányozásába vagy úgy elmerülve!

Oda nyújtottam neki a levelet.

— Ez az egész? — kérdezte aztán a levelet gyorsan átfutva.

— Hát nem elég ez? — adtam vissza a kérdést.

— Ez semmi! — felelt a barátom — remélem, nem fogsz rá válaszolni semmit?

— De igen. — feleltem habozás nélkül — el fogom neki küldeni a kért száz márkát. Ezt joggal elvárhatja tőlem azért, hogy fél éven keresztül derűt és napfényt adott életemnek.

— Te sohasem lészel okosabb, — mondta barátom vállat vonva — olyan vagy most is, mint egy zöld síheder, olyan vagy, mint diákorodban voltál.

Barátom hangja bosszantott és egy kicsit idegeskedve feleltem szavaira:

— De há végre is, ez a dolog téged nem érdekelhet!

— Dehogyan is nem érdekel! — mondta barátom élénken közbeesve. — Én barátod vagyok és ezért kötelességem, hogy megóvjalak a könnyelműségektől. Te most egy ostobaságot szándékozol elkövetni barátom. Ugyan mond kérék,

soha életedben nem kaptál még ilyen leveleket? Én a papirkosárba vetem valamennyit, ha néha napján szerencsétlennek az e fajta episztolákkal. És mondhatom, hogy ez a legjobb módja az elintézésnek. Mert ugyan kérék, honnan tudod, hogy nem hazugság-e minden sora ennek a levélnek? Honnan tudod, hogy éppen te vagy az egyedüli, akit megízisztelt bizalmával? De hát én nem is akarok messzire menni. Jól van; mo - ják, hogy tényleg szükségben van. Hát akkor is mit gondolsz, nem lenne tökéletesen elég, hogyha 50 márkát küldenél neki?

Egy kicsit elgondolkeztam barátom szavai felett és kelleltenül feleltem:

— Hiszem lehet, hogy neked van igazad! . . .

Lehet: . . . Mert én végre is nem tudhatom, hogy nem tart-e bolonddá engem a kicsike, ámbar ezt nem hinném felőle. Sőt inkább azt hiszem, hogy ha nem lenne igazi nagy szükségben, ezt a levelet már a büszkesége nem engedte volna, hogy megírja. Azonban . . . Azonban lehet, hogy ötven márka is elég lesz . . .

— És mi lesz majd ennek a következménye? — kérdezte barátom csipősen. — Tudod, mi? Egy folytonosan tartó zsarolás.

Mert légy rá elkészülve, hogy ha ma pénzt küldesz neki, két hét múlva már megkapod a második levélkét. Én mondom neked, legjobb, ha most mindjárt elejét veszed mindennek és nem is válaszolsz. Vagy ha mindenáron udvarias akarsz vele szemben lenni, jól van; nem bánom, írj neki, de akkor ird meg, hogy elved ellen van az ilyen kérések teljesítése. Ez egyszer kivételesen eltekintesz elveidről, de a jövőben minden ilyen levél válasz nélkül marad. Azt, hogy „válasz nélkül“, alá is húzhatod.

Barátom szavai határozottan rosszul estek nekem s azért némileg szabadkozni próbáltam.

koszorut tett a szoborra. A szobortól a több ezerfőnyi nép impozáns menetben azután kivonult a temetőbe.

A fölvonulás igazán szép képet nyújtott. A menet élén lovasbandérium haladt, majd utána zenekar lépkedett s lelkesen fujta a hazafias darabokat.

A zenekar után egy 48-iki vihartépett zászlót vittek s ezt fehér ruhás lányok, majd a dalárda, kaszinó, polgári olvasókör, tüzoltók követték s végül a közönség tömege rekesztette be a menetet.

A menet a temetőbe érve, a közönség az emlék körül csoportosult.

A lepellet borított emlék előtt először a dalárda elénekelt a Szózatot, majd Sáfáry Lajos nagy hatással elszavalta a Talpra magyart.

Most Rohonczy Gedeon lépett a szobor elé s magas szárnyalású ünnepi beszéddel emlékezett meg a szabadság vértanúiról.

A nagyhatású beszédet lapunk holnapi tárcájában egész terjedelmében közöljük.

A közönség feszült figyelemmel hallgatta végig a beszédet s végezetül percekig tartó zajos éljenzésben és tapsokban tört ki.

Rohonczy beszéde közben hullott le az emlékről a lepel.

A kőből készült művészi kivitelű emlék lépcsőzetes talapzaton álló kereszt. A talapzat második lépcsőjén Hungaria alakja áll, kezében babérszöruval.

Az ünnepi beszéd után Kaysér Lajos pápai kamarás makói plébános, a törökbecsei közszereplésben álló volt plébános felszentelte a síremléket.

Most a különböző testületek járultak a szoborhoz s egymásután helyezték el a koszorukat.

A torontálvármegyei köznevelődési egylet nevében Szalay József igazgató tag helyezte az emlékre pompás babérszöruval, melynek szalagján a következő felírás van: „A torontálvármegyei magyar köznevelődési egyesület — A törökbecsei hősöknek.”

Szalay József a koszorú elhelyezésekor lelkes beszédet mondott, a melyben hangzott, hogy azért küldte ki őt a Torontálvármegyei köznevelődési egylet, hogy a koszorúval kifejezze azt a nagy tiszteletet és szeretetet, mit a hősök emléke iránt éreznek s kifejezze nagy tiszteletét és szeretetét a törökbecsei iránt, hogy dicső őseik és hőseik emlékének ily kegyeletes módon aldoznak. És jelezze e nagy élő babér-palma koszorúval azt, hogy jöhet idő, mulhat idő, egyik nemzedék előlhalhat és a másik elhalhat, de egy nem hal meg soha, a hősök iránti szent kegyelet. Azon hősök iránt, kik mint a nemzeti önvédelem vitéz katonái, bátor harcosai, mint a magyar nemzeti három-

szinű lobogó, a magyar családi tűzhely, a magyar szent haza elszánt bátor, rettenthetetlen védelmezői megharcolták ama nemes harcot, mely után eltétett számokra a dicsőség hervadhatlan koszorúja. A keresztények ez időtájt kálváriát látogatnak, golgotát járogatnak... azt a kálváriát, azt a golgotát, hol az Isten-ember, mint az önfeláldozás örök dicső példányképe önként kiszenvedett, hogy tőle tanuljanak tűrni szenvedni önfeláldozón cselekedni.

Magyarok — többet mondok — Magyarországon minden igaz honfia, ez időtájtban, e napon képzeletben vagy valóságban szintén Kálváriát látogat, Golgotát járogat, azokat a megszentelt helyeket, hol hazánk dicső fiai, hősei 1848—1849-ben kileheltek lelkeiket a haza védelmében, a magyar haza szolgálatában.

Mi is kálváriát járunk, golgotát látogatunk és pedig először is képzeletben. Meglátogatjuk Aradot, hol a hősök hősei, nemzetünk oszlopos nagy tagjai a 13 vértanu, köztük Törökbecse egy kitünősége gróf Leiningen és Torontálmegye másik kitünősége Kiss Ernő vértettek el hazánk dicsőségére, mert hisz a magyar nemzetért, magyar hazáért bitófán meghalni is dicsőség, hervadhatatlan örök érdem.

És most valóságban Törökbecse kálváriáját, Törökbecse golgotáját, Törökbecse temetőjét látogatjuk meg, hol poraik, csontjaik porladoznak a holdog és dicsőséges feltámadás reményében azon hősöknek, kik hősi halált lelték-e város s lakói védelmében s kiket népies zarándoklásával, kegyeletes megemlékezésével folyton felkeres és meglátogat minden évben e hazafias város lelkes közönsége azért, hogy egyfelől hálás kegyeletét rója le e nemzeti nagy hősök dicső emlékének, másfelől pedig, hogy a porok által szentelje fel szívét igaz hazaszeretetre, lelkesítse lelkét hazafiai szent érzésekre és tüzesítse akaratát nagy hazafiai cselekedetekre.

Az elesett névtelen hősök megiszteleéséből ma részt kér magának Magyarország minden népe s köztük elsősorban Torontálvármegye közönsége, részt ennek köznevelődési egyletén, mert hisz e hősök nemcsak Törökbecsének, hanem egész Magyarországnak s ebben első sorban Torontálvármegyeének is büszkeségét képezik.

A koszorúk elhelyezése után Sebestyén Pál elszavalta „Petőfi Erdélyben” című költeményét, majd a dalárda elénekelt a Himnuszt.

Az emléktől a közönség Rohonczy Lipót sírjához vonult, amelyet Istvánffy István lelkes beszéd kíséretében megkoszorozott. Utána még egy öreg volt nemzetőr tolmácsolta hazafias érzelmeit s ezzel a fölemelő szép ünnepély véget ért.

Este lakoma volt, amelyen nagyszámu előkelő közönség vett részt s itt számos felköszöntővel aldoztak a hősök emlékezetének.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) minden nap reggeltől 10 óráig kevéde délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 5 óráig délután; ugyanazon napokon este 1/26-tól 1/8-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délután gőzfürdő. A kádfürdő egész nap nyitva marad.

— **A megyei központi választmány ülése.** Torontálvármegye központi választmányának tegnapi hírdetett ülését, miután a tagok kellő számban nem jelentek meg, e hó 24-én délelőtt 10 órára halasztották.

— **A tanfolyamhallgatók márciusi ünnepe.** A nagybecskereki közszéki közigazgatási tanfolyam hallgatói, mint már jeleztük, tegnap délután ünnepelték meg március 15-ikét a vármegyei ház dísztermében. Az ünnepet, melyen rendkívül nagyszámu közönség jelent meg Szilágyi Albert m. aljegyző, a közigazgatási tanfolyam előadója nyitotta meg hatásos beszéddel. Utána a tanfolyamhallgatók énekkara énekelt élénk tetszés mellett. Wilmann András tanfolyamhallgató lendületesen elszavalta Jakab Ödön „Március 15-ikén” című versét, majd Banchák Ágost és Weszelovszky Ferenc tanfolyamhallgatók fuvolán Mojsze zenekarának kísérete mellett sikerülten előadták Lavotta „Kuruc szerenád”-ját. Az ünnepi beszédet Bolianac Valér mondotta hazafias tüzzel és lendülettel, végül a hallgatók énekkara elénekelt a Himnuszt, Mojsze zenekara pedig eljátszotta a „Ne sírj, ne sírj Kossuth Lajos” című dalt. A közönség mindvégig lelkesedéssel és élvezettel hallgatta a sikerült ünnep szép programjait s minden egyes előadót zajos tapsal honorált.

— **Iparhatóság-ülés.** Nagybecskerek város tanácsa mint iparhatóság ma délelőtt fél 11 órakor ülést tartott, amelyen 9 mesterségre és 4 kereskedésre vonatkozólag adott iparhatósági engedélyt. Törlés ez alkalommal 2 volt. Az iparhatóság ezenkívül még több folyó ügyet intézett el.

— **Két halálozás.** Mint öszinte részvétel értesülünk, Nagybecskerek előkelő családjait most két haláleset borítja gyászba. Az egyik halott öv. Haidegger Matild uró, akit hosszabb szenvedés után ma reggel szölitott el a halál 72 éves korában. Az általánosán tisztelt urnóben dr. Haidegger Lajos kórházi főorvos és Haidegger Odön nagykereskedő édesanyját, Franz József László takarékpénztári igazgató pedig anyósát gyászolja. A család a következő gyászjelentést adta ki:

Alulírottak a maguk és számos rokon nevében mélyen szomorodott szívvel jelentik, hogy felejtethetlen szeretett édesanyjuk illetve anyósuk, nagyanyjuk, dédanyjuk, nővérük és illetve rokonuknak, öv. Haidegger Matild, ma reggel 7 órakor hosszabb szenvedés után jobblétre szenderült. A drága halott hült tetemei holnap délután 4 órakor fognak a gyászszobából (Arpad utca 21. szám) a róm. kath. szertartás szerint a családi sírboltban örök nyugalomra helyeztetni. Az engesztelő szent miseáldozat pedig folyó hó 18-án délelőtt 9 órakor az Egek Urának bemutatottán. Nagybecskerek 1904. évi március hó 16-án, öv. Becker Zsófia, Andrassy Erzsébet, férj. Tolveth nővér. Tolveth Károly fivére, Franz Mathild, dr. Haidegger Lajos, Stahel Béla, Haidegger Odön, Vetter Emilia gyermekei, Franz József László, Stahel Janos, Vetter János vejei, Dr. Haidegger Lajosné, Haidegger Ödöné menyei, Korponay Etelka és férje Sándor, dr. Franz József, Franz Lajos, Franz Zoltan, Sauerwald Bálint, Sauerwald László, szül. Franz Ilona, Franz Aladár, Haidegger Valérka, Haidegger Sarika, Szekeres Jolán és férje Gyula, Haidegger Ernő, Haidegger Gyula, Haidegger Aladár, Haidegger Böske, Stahel Géza, Stahel Emilia, Stahel Frida, Stahel Edus, Vetter Frigyes, Vetter Ervin, Vetter Elza, Vetter Odön unokai, Sauerwald Gerő, Sauerwald Ilonka, Korponay Margit, Korponay Sándor dédunokai.

A másik halott városunk egyik köztisztelőben álló polgára Annau István, aki tegnap este 86 éves korában halt meg. A boldogultban, akit holnap hejyeznek örök nyugalomra, dr. Annau Ernő nagybecskereki ügyvéd apóstit gyászolja. A halálozásról a család a következő gyászjelentést bocsátotta ki:

Alulírottak mély fájdalommal s szomorú szívvel jelentik, hogy szeretett atyjuk, apósuk és nagyatyjuk Annau István életének 86-ik évében folyó évi március 15-én este 1/28 órakor, a halotti szentségek ajtatos felvétele után jobblétre szenderült. A boldogult hült tetemei f. évi március 17-én, délután 3 órakor fognak a gyászszobából (Mellencei-ut 413.) a róm. kath. vallás szertartásai szerint a családi sírboltban örök nyugalomra tetetni. Az engesztelő szent miseáldozat f. évi március 18-án, délelőtt 1/28 órakor fog az Egek Urának a helybeli róm. kath. plébánia templomban bemutatni. Nagybecskerek, 1904. március 16. Áldás és béke poraira! Stassik Lászlóné szül. Annau Laura, Reindl-Csucsics Ernőné szül. Annau Irén, Konkoly Imréné szül. Annau Maria, Dr. Annau Ernőné szül. Annau Szilárdka, leányai, Stassik László, Reindl-Csucsics Ernő, Konkoly Imre, Dr. Annau Ernő, vejei, Stassik Maria, Stassik Melanie, Stassik Béla, Reindl Elvira, Reindl Irén, Reindl Marcsa, Annau Melanie, Annau Erőke, unokái.

— **Sorozat a vármegyében.** Jankó Ágoston alispán most állította össze a sorozás utazási és működési tervzetét, a mely szerint a vármegye egyes járásokban, illetve városokban a következő napokon lesz a sorozás:

Nagykikindai járás április 14., 15., 16. és 18-án, Nagyikinda városban április 19., 20. és 21-én. A törökbecsei járásban április 5., 6., 7., 8. és 9-én, a párdányi járásban április 27., 28. és 29-én, a módosi járásban április 21., 22., 23. és 25-én, a bánlaki járásban április 16., 18. és 19-én, az alibunári járásban március 31. és április hó 5. és 6-án, az antalfalvai járásban április 8., 9., 11., 12., 13. és 14-én, a pancsovai járásban március 21., 22., 23., 24. és 26-án, a nagybecskereki járásban március hó 21., 22., 23., 24., 26. és 28-án, Nagybecskerek városában március 29., 30. és 31-én, a törökkanizsai járásban április 23., 25., 26., 27., 28., 29. és 30-án, a nagyszentmiklósi járásban március 21., 22., 23., 24., 26. és 28-án, a zombolyai járásban március 26., 28., 29., 30. és április 5-én, a csenei járásban április 12., 13., 14. és 15-én, a perjámosi járásban március 21., 22., 23. és 24-én.

— **A közműves és ácsszűrők vége.** Az ipar-terület békéltető bizottsága, mint már említettük is, tegnap délután Mattanovics György ipar-

hatósági határozat hosszas vita a sztrákoládok közönsége hogy a helybeli nek örökönként 22 óránkint 22 32 fillérvé vidéken ter óránkint 4 a segédök a zavargás

becskereki sorából ki amit most

— Ny takarékk-izraelita mely nem Winter Ka

— L községek ellenőrzés lovakkal ket az örök

— Gy jelentik, a gazdát Tom in meggyilkol a náluk helyszínen tése után

— Cs csendőrség embert tart meséjével tóktól. A amikor egy gyártás öd O-Becsere, valók. A e nem anny inkább nem embert oly közelében a koronások megmozdított és hozzávett azt val ezer forinté nyomoz, hogy inkább egy leleplezze.

Gazdák, Mauthner-félekét, mely es. és kir. Rottenbiller küldi. A képességgel csónyak. Kü takarmányra félék dus val

* Balla számunkban dán este 1/2 hónapig fém működött, a Remélhető Ballaóknak nek a szint mas emlékei

* A me szintársulata adást Gorkij az orosz in oszttással stí darab szerep novics Mihály lissa, a feles Geröffy, Viola József, Andrej Nurić felesége — Etus, Kwacsni sikaesináló Miklós, Szine Szénassy Győ Sándor. Aljoc Ferde fejű, Tölgyi Rezső, possy Gusztav

hatósági biztos elnöklésével ülést tartott, a melyen hosszas vitakozás után sikerült Mattanovicznak a sztrákoló kőműves- és ácssegédek és a munkaadók között a békés megegyezést létrehozni. A sztrákolók ugyanis ekként egyezkedtek ki, hogy a munkaadók kötelezték magukat, hogy helybeli munkáknál a fiatalabb kőműves segédeknek óránként 20 fillért, az idősebbeknek pedig óránként 32 fillért, a fiatalabb ácssegédeknek óránként 22 fillért, az idősebbeknek pedig óránként 32 fillért munkabért fizetnek minimumként. A vidéken teljesítendő munkálatoknál a munkabér óránként 4 fillérrel több. Ezen pontozatokat úgy a segédek, mint a munkaadók elfogadták s így a zavargások végre meg fognak szünni.

— **A jótékony nőegyesület.** A nagybecskereki jótékony nőegyesület új tagjainak a sorából kimaradt Krecsmáry Lászlóné neve, amit most itt pótlunk.

— **Nyilvános köszönet.** A Torontálvármegyei takaré- és hitelbank tekintetes igazgatósága az izraelita nőegyesületnek 25 koronát adományozott, mely nemes adományért hálás köszönetet mond Winter Katalin alelnök.

— **Lovasított mezőőrök.** Tor.-Józseffalva községe elhatározta, hogy a mezei őröket az ellenőrzés és a működés megkönnyítése céljából lovakkal látja el s e célra a szükséges összeget az őröknek rendelkezésre bocsátja.

— **Gyilkosság buszuból.** Mint Szerbecernyáról jelentik, a minap Milanov Péter odaváló fiatal gazdát buszuból agyonlőtték. Régi haragosai Tomlin Arkadia és Vlada este ráestek, hogy meggyilkolják és a mikor este a lakásáról távozott, a náluk levő fegyverrel lelőttek. Milanov ott a helyszínén nyomban meghalt. A gyilkosság elkövetése után a csendőrségnek maguk jelentkeztek.

— **Csalás hamis pénzzel.** A múlt héten a csendőrség O-Becsén és környékén vagy egy tucat embert tartóztatott le, akik hamis pénzgártás meséjével jó pénzt csaltak ki a hiszékeny parasztoktól. A csendőrség éppen akkor ütötték rajtuk, amikor egy fiatambernek bemutatják a pénzgártás ördögiségét. A letartóztatott emberek O-Becsére, Bécs-Petrovaszollóra és Törökbecsére valók. A csendőrség megállapította, hogy a gép nem annyira alkalmas a pénzkészítésre, mint inkább némely emberek becsapására. Egy másik embert olykor tartóztatott le, amidőn az állomás közelében a csizmáját levette, abból hamis öt koronásokat ragogatott ki. Az atyafit aztán megmózták. A batyuban pénzhamisító gépet és hozzávaló cinket találtak. A letartóztatott azt vallotta, hogy a gépet Zsablyán vette ezer forintért. A csendőrség nagy buzgalommal nyomoz, hogy a nem annyira pénzgártó, mint inkább egy jól szervezett csalóbandát teljesen leleplezze.

— **Gazdák, ha nagy terméshez akarnak jutni.** Mauthner-féle magvakat vesznek. Idei aranyzékét, mely 226 oldalra terjed, Mauthner Ödön és kir. udvari magkereskedése Budapesten, Rottenbiller-utca 33., mindenkinek ingyen megküldi. A kitűnően tisztított, legnagyobb esiraképességgel bíró, fajtiszta magvak arai alacsonyak. Különösen főlemelendők az impregnált takarmányrepmagvak és a legnemesebb gabnafélék dus választéka.

Színház

* **Ballák Nagybecskereken.** Mint már előző számunkban jeleztük, Balla társulata ma szerdán este 1/8 órakor érkezik Lugosról, hol két hónapig fényes erkölcsi és anyagi eredménytel működött, a minőre Lugoson még nem volt eszt. Remélhető, hogy nálunk ezuttal sem lesz panasza Ballának a közönségre, sem pedig a közönségnek a szintársulatra, mely a tavalyi évad kellemes emlékeit újítja föl.

* **A megnyitó előadás.** Balla Kálmán jeles szintársulata holnap este tartja a megnyitó előadást Gorkij „Éjjeli menhelyével.” Az igazgató az orosz író nagy hírű darabját a legjobb szereposztással stílszerű új díszletekkel mutatja be. A darab szereposztása a következő: Kostjlew Ivanovics Mihály, koresmáros — Heries Ottó, Wassilissa, a felesége — Tarjan Irma, Natacsa, nővére — Geröffy Honka, Medwjedw, nagybátyjuk — Viola József, Wajcska Pepel — Aldori L., Klecstes Andrej Nitrics, lakatos — Czako Vilmos, Anna, felesége — N. Bodroghy Lina, Nastja — Peterdy Etus, Kwaesnja, kofa — P. Tóváry Anna, Bubnow sipkaesináló Tihanyi Vilmos, Satin — Tihanyi Miklós, Szinész — Virágh Ferenc, Baró — Szenassy György, Luka, zarándok — Peterdy Sandor, Aijooska, csizmadia — Vitéz Róbert, Ferde fejű, Tatar teherhordók — Sajó Vilmos és Völgyi Rezső, Két rendőr Fodor József és László Gusztav.

* **A vándorlegény.** A második előadáson pénteken ismét nagy hírű újdonságot, Eyslernek Budapesten, Bécsben legnépszerűbb és fülbemászó zenéjű és mulatságos szövegű operetteje „A vándorlegény”-t (Bruder Straubinger) mutatja be Balla, mely a Népszínházban az idei szezonban az egyedüli sláger volt. Lányi Edith, Lévay Margit, Peterdyné, Kantay Teréz, Virágh Ferenc, Aidory L., Tihanyi Miklós, Viola Róberttel a főszerepekben.

TÁVIRATOK

Országgyűlés.

A képviselőház ülése március 16-án.

— Távirati tudósítás. —

Budapest, március 16.

A képviselőház ma délelőtt ülést tartott, amelyen folytatta az indemnitás tárgyalását.

Ma először Molnár János beszélt a javaslat ellen.

Ezután Lukács László pénzügyminiszter szólalt föl s megnyugtatta a Házat, hogy az ex-lexben adóhátralékban maradt polgárok kivánságukra halasztást kapnak s az 1903. évi májustól esedékes hátralékért kamatokat nem szednek (Helyeslés)

Okolicsányi László határozati javaslatot nyújt be, hogy az adóhátralékosoknak a halasztást kérvényezés nélkül adják meg.

Most Hock János szólalt fel és elmondta záróbeszédét.

Az orosz-japán háború.

Kuropatkin tábornok akciója.

Budapest, március 16. (A „Torontál” eredeti távirata) Mint Londonból táviratozzák, Kuropatkin tábornok táviratilag utasította Port-Arthur parancsnokát, Stössel tábornokot, hogy az utolsó emberig védelmezzék meg Port-Arthurt s az alatt ő gondoskodik, hogy 300.000 főnyi sereg csatárláncot alkossan és Port-Arthurt is bevonja a védelmi vonalba.

A japánok újabb támadása.

Budapest, március 16. (A „Torontál” eredeti távirata.) Szentpétervárról táviratozzák: A japánok most megtámadni készülnek a Szachalin szigetet a szigeti hatóságok felszólították a lakosságot, hogy a sziget védeimere fegyverkezzenek fel.

A király budapesti útja.

Budapest, március 16. (A „Torontál” eredeti távirata) Mint Bécsből táviratozzák, a király ebben a hónapban nem megy Budapestre. A király csak májusban, a delegációs ülések megnyitására utazik Budapestre és ez alkalommal több hetet tölt a magyar fővárosban.

Frigyes főherceg Baranyában.

Buda est, március 16. (A „Torontál” ered. táv.) Pécsről táviratozzák: Frigyes főherceg tegnap Pécsre érkezett, a honnan Laskafalura utazott, a hová ma reggel jött meg. A főherceg innen kocsin Körserdőbe hajtattott és több napig bélyei birtokán fog tartózkodni.

Kirabolt postahivatal.

Budapest, március 16. (A „Torontál” eredeti távirata) Mint Szigetvárról jelentik, az ottani postahivatalba ismeretlen tettesek az elmúlt éjjel betörték s az összes található készpénzt és postai értékjegyeket ellopták. A vakmerő betörőket mindenféle nyomozzák.

Nagy tifuszjárvány Galiciában.

Budapest, március 16. (A „Torontál” ered. táv.) Mint Lembergől jelentik, Galiciában nagymérvű tifuszjárvány tört ki, a mely nagy rémületet kelt a lakosság körében. Eddig több mint száz ember betegedett meg tifuszban, kik közül már sokan meghaltak. A hatóság a legszélesebb körű óvintézkedéseket teszi a járvány ellen.

Gyilkos unokatestvér.

Budapest, március 16. (A „Torontál” eredeti táv.) Mint Déváról jelentik, a ribicsorai erdőben tegnap halva találták Daán Imre birtokost. A vizsgálat megállapította, hogy a gyilkosságot Daán unokatestvére, Daán Károly követte el. Közös erdőbirtokuk volt ugyanis s mikor Daán Imre egy fölgyet ott kivágatott s el akarta vitetni, unokatestvére ezt nem engedte meg. Szóváltásba elegyedtek s e közben Daán Károly agyonverte unokatestvérét. A csendőrség a gyilkost letartóztatta.

Határidő-üzlet.

Budapest, március 16. (A nagybecskereki Lloyd-társulat táv.) A mai tőzsdén az árak kissé csökkentek. Déli zárlatkor a következő árakat jegyezték:

Buza (áprilisra 1904.)	8.22
Buza (októberre 1904.)	8.12
Tengeri (áprilisra 1904.)	5.26
Zab (áprilisra)	5.48
Zab (októberre)	—
Rozs (áprilisra)	6.55
Rozs (októberre)	—

Szerkesztői üzenetek.

Cz. Sz. (A mi szocialistáink.) A nagy anyag-halmaz következtében egy kis türelmet kérünk. Üdv.

D. Gy. (A legszebb tavaszról.) Sajnáljuk, hogy a szép doigozat a sok anyag miatt lemaradt.

A. K. (A naphoz.) Nem közölhetjük.

B. N. Alkalomadtán közöljük a cikket.

Felelős szerkesztőnk távollétében a szerkesztésért felelős: SOMFAI JÁNOS.

Nyiltér.*)

NYILATKOZAT.

Kiskoru gyermekeim nagynénjüktől néhai Csermák Hermina volt orsovai lakosnőtől különféle ingóságokat örökölték, melyekre nézve a helybeli városi árvaszék akképen határozott, hogy az ingóságokat árverésen eladni és a befolyó összeget a kiskoruak javára gyümölcsözőleg elhelyezni kell.

Ennek folytán tegnap adattak el lakásomban a kérdéses ingóságok nyilvános árverésen, mely körülmény oly értelmű híresztelésekre adott alkalmat, mintha az én ingóságaimat adták volna el bírói árverésen adósságaim miatt.

Üzleti hírnevem megóvása és jóakaróim megnyugtatósa végett tehát szükségessé vált, hogy a fenti tényállást közöltegyem.

Nagybecskerek, 1904. március hó 15-én.

(254—1.1)

Csermák Etelka.

* Az e rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a szerk.

Telefon 32. Telefon 32.

חמץ

A husvéti ünnepek alkalmából a legfinomabb
husvéti cukor, kávé, frank-kávé,
chocoláde és mazzes liszt
 nálam a legolcsóbb árban kapható.
 Ajánlok azonkívül kitűnő

husvéti borokat,
törkölyt, slivovitzát, borovicskát, valamint a legfinomabb **husvéti borecet** palackban és hordóban, melyek hechsler levelével el vannak látva.

Pontos és jó kiszolgálás. Helyben az árutak házhoz szállítom.

Tisztelettel

227-73 **Deutsch Márton,**
 fűszerkereskedés
Nagybecskerek, Tomaseváci-ut.
Husvéti (cuneri) cocos-zsir.

